

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31D/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9622200115
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Vačok
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200115.2

Rozhodnutie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z predsedu senátu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., sudcov JUDr. Zdenky Reisenauerovej, Mgr. Michala Novotného a prísediacich sudkýň JUDr. Evy Imrišovej, JUDr. Anny Nagyovej, v disciplinárnej veci proti disciplinárne obvinenému: K.. C. J., notárovi so sídlom: W. XX, XXX XX J., pre disciplinárne previnenie podľa § 91 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v účinnom znení, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 34 ods. 1 zákona č. 432/2021 Z. z. disciplinárny súdny poriadok K.. C. J., notára so sídlom: W. XX, XXX XX J.,

u z n á v a v i n n ý m, ž e

dňa 18. marca 2021 poskytol k nahliadnutiu na účely znaleckého dokazovania svoju osvedčovaciu knihu č. 2/2010, ktorá je ako evidenčná pomôcka súčasťou registra osvedčených podpisov, za účelom preskúmania podpisov K. D. a jej manžela T. D. pod poradovými číslami 0030-0035, 0037-0038, znalcovi X.. K. Š., hoci tento nebol ustanovený orgánom uvedeným v § 82 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) (ďalej len „Notársky poriadok“) účinného do 30. apríla 2021, nebol žiadnym z účastníkov, ani ich právnym nástupcom, a teda nebol oprávnenou osobou v zmysle § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021,

t e d a

svojím zavineným konaním umožnil nazrieť osobe, ktorá nebola oprávnenou osobou a ani oprávneným orgánom v zmysle § 82 ods. 1, 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 do registra v rozpore s § 81 ods. 2 v spojení s § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku účinného do 30. novembra 2021,

č í m s a d o p u s t i l

disciplinárneho previnenia podľa § 91 ods. 1 Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. novembra 2021.

Za to sa mu podľa § 91 ods. 3 písm. a) Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. novembra 2021 ukladá disciplinárne opatrenie - písomné pokarhanie.

o d ô v o d n e n i e :

Disciplinárny návrh, stanovisko disciplinárne obvineného a ústne pojednávanie

1. Prezident notárskej komory Slovenskej republiky podal 13. júna 2022 disciplinárny návrh voči disciplinárne obvinenému. V podanom návrhu mu kládol za vinu že:

dňa 18. marca 2021 poskytol X.. K. Š., súdnemu znalcovi k nahliadnutiu na účely znaleckého dokazovania svoju osvedčovaciu knihu za účelom posúdenia pravosti podpisov K. D. a jej manžela T. D.H., na základe čoho súdny znalec vypracoval znalecký posudok, ktorý bol predložený v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde J. X. pod sp. zn. XXC/X/XXXX, a to bez zbavenia notára povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa ust. § 39 Notárskeho poriadku v účinnom znení; čím sa notár dopustil porušenia povinnosti dbať o usporiadanie a istotu právnych vzťahov a predchádzanie sporom podľa ust. § 2 odseku 2 Notárskeho poriadku, postupovať pri notárskej činnosti s odbornou starostlivosťou podľa ust. § 36 ods. 1 Notárskeho poriadku, zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o

ktorých sa dozvedeli pri výkone notárskej činnosti podľa ust. § 39 Notárskeho poriadku, zachovávať mlčanlivosť a udržať v tajnosti každú dôvernú informáciu, ktorú získal pri výkone svojho povolania. Podľa ust. čl. 7 ods. 3 III časti Etického kódexu notára, nevyužiť dôverné informácie v neprospech klienta, aby dosiahol prospech pre seba alebo iného podľa článku 7 odsek 3. III. časti Etického kódexu notára. Skutkom opísaným vyššie sa notár dopustil disciplinárneho previnenia, ktorým je zavinené závažné porušenie povinností pri výkone činnosti notára vyplývajúcich z vyššie uvedených ustanovení Notárskeho poriadku a disciplinárneho previnenia, ktorým je zavinené závažné porušenie iných povinností notára vyplývajúcich z Etického kódexu notára podľa ust. § 91 ods. 1 Notárskeho poriadku.

2. S ohľadom na uvedené navrhovateľ navrhol, aby bol disciplinárne obvinený uznaný vinným zo spáchania disciplinárneho previnenia. Zároveň navrhol, aby bolo disciplinárne obvinenému uložené disciplinárne opatrenie podľa § 91 ods. 3 písm. b) Notárskeho poriadku, a to peňažná pokuta vo výške 1000,- €.

3. Disciplinárne obvinený vo svojom vyjadrení uviedol, že skutok, ktorý sa mu dáva za vinu, nie je disciplinárnym previnením. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby bol v disciplinárnom konaní oslobodený.

4. Vo veci bolo nariadené ústne pojednávanie na 10. októbra 2023, ktoré sa uskutočnilo za prítomnosti navrhovateľa, disciplinárne obvineného a obhajcu. Na pojednávaní sa nezúčastnila ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorá bola o pojednávaní upovedomená podľa § 28 ods. 1 v spojení s § 23 ods. 6 zákona č. 432/2021 Z. z. disciplinárny súdny poriadok (ďalej len „DSP“) a svoju neúčast neospravedlnila. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „disciplinárny senát“) prejednal vec v jej neprítomnosti.

Vykonané dokazovanie a zistený skutkový stav

5. Na ústnom pojednávaní bolo uskutočnené dokazovanie výsluchom disciplinárne obvineného a listinnými dôkazmi - listiny z disciplinárneho spisu č. I. 7-8, 26-27, 41-43, 188-191, 201-208, 209, 210-211, 224-225, 276, 278-287, 290-294, 386-388, § 2 Poriadku vedenia notárskych registrov; listiny zo súdneho spisu bývalého Okresného súdu J. X., sp. zn. XXC/XXX/XXXX, č. I. 1-3, 451-452; listiny zo súdneho spisu Mestského súdu J., sp. zn. XXC/X/XXXX, č. I. 1-6, 354-365, 368-372, 377, 379, 387; listiny z osobného spisu: vymenovanie za notára, oznámenia o vybavení sťažností S/8/2012, S/23/2017, S/20/2021, S/26/2021, S/34/2021, S/35/2021, S/45/2021, S/46/2021, S/47/2021, S/50/2021, S/56/2021, S/57/2021, S/58/2021, S/60/2021, S/64/2021, S/66/2021, S/66/2014, S/68/2019.

6. Z vykonaného dokazovania bolo zistené, že na Okresnom súde J. X. bol vedený spor o ochranu osobnosti medzi žalobcom S.. N. T.R. a žalovaným K.. A. N. pod sp. zn. XXC/X/XXXX. Žalobca prostredníctvom svojho advokáta predložil listom z 5. mája 2023 do tohto konania znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2021/1612, z 19. apríla 2021.

7. Zo znaleckého posudku vyplýva, že predmetom znaleckého dokazovania bolo okrem iného posúdiť pravosť podpisov T. D. a K. D.V. v osvedčovacej knihe notárskeho úradu disciplinárne obvineným. Za účelom vypracovania znaleckého posudku sa disciplinárne obvinený 18. marca 2021 dostavil do KEÚ PZ v Bratislave na oddelenie písomoznalectva a jazykovej expertízy, aby tam umožnil expertovi oddelenia K.. K. Š. preskúmať sporné podpisy T. D. a K. D., nachádzajúce sa v notárskej knihe č. 2/2010 pod poradovými číslami 0035-0037 a 0037, 0038. Za týmto účelom poskytol k nahliadnutiu svoju osvedčovaciu knihu č. 2/2010.

8. V právnej veci vedenej Okresným súdom J. X. pod sp. zn. XXC/XXX/XXXX žalobcov: K. D., T. D., voči žalovaným: X.. N. T., Územné bytové družstvo, o určenie neexistencie zmluvy o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v bytovom družstve a neplatnosti zmluvy o prevode bytu do osobného vlastníctva žalovaného v 1. rade doručili žalobcovia 22. septembra 2014 na predmetný súd list o zbavení mlčanlivosti disciplinárne obvineného zo 14. septembra 2014. Z listu vyplýva, že žalobcovia zbavili disciplinárne obvineného mlčanlivosti v konaní vedenom Okresným súdom J. X. pod sp. zn. XXC/XXX/XXXX. Pre účely tohto konania bol disciplinárne obvinený zbavený mlčanlivosti vo veciach všetkých právnych úkonov, ktoré boli na notárskom úrade disciplinárne obvineného v období od 05. februára 2010 uskutočnené medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade. Ďalej ho zbavili mlčanlivosti pre účely uvedeného súdneho konania vo všetkých právnych úkonoch, ktoré na tomto notárskom úrade v období od 5. februára 2010 uskutočnil každý zo žalobcov zvlášť.

9. Disciplinárne obvinený bol navrhovateľkou zbavený povinnosti zachovávať mlčanlivosť 4. marca 2015 podľa § 39 ods. 2 písm. b) Notárskeho poriadku na účely trestného konania vedeného Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Košiciach pod č. ČVS: KRP-120/1-VYS-KE-2014. Tieto povinnosti bol zbavený až do právoplatného skončenia tohto trestného stíhania.

10. Ministerstvo spravodlivosti adresovalo Notárskej komore Slovenskej republiky list, ako odpoveď na žiadosť o súčinnosť pri vydávaní osvedčovacích kníh v trestnom konaní. V tomto liste uviedlo: ...notár (je) povinný vydať osvedčovaciu knihu pre potreby vykonania grafologického skúmania znalcom z odboru pismoznalctva - ručné písmo ako vec dôležitú pre trestné konanie podľa ustanovenia paragrafu 89 Trestného poriadku.

11. K osobe disciplinárne obvineného bolo zistené, že disciplinárne obvinený bol vymenovaný za notára s účinnosťou od 16. júla 2009. Rozhodnutím navrhovateľky č. 25729/2021/152 zo 6. októbra 2021, právoplatným 6. decembra 2021 bol disciplinárne obvinenému pozastavený výkon notárskeho úradu podľa § 94 ods. 1. písm. a) Notárskeho poriadku až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v trestnom konaní vedenom Krajským riaditeľom Policajného zboru v Košiciach pod ČVS: KRP-84/2-VYS-KE-2021. Notárska komora Slovenskej republiky prešetrovala voči disciplinárne obvinenému viaceré sťažnosti. Časť z nich bola vyhodnotená ako opodstatnená. Voči disciplinárne obvinenému vedie Notárska komora Slovenskej republiky dve disciplinárne konania (DK 12/2021, DK 19/2021). Obe tieto konania sú prerušené z dôvodu prebiehajúcich trestných konaní. Do dnešného dňa nebol disciplinárne obvinený uznaný vinným z disciplinárneho previnenia.

Skutkové a právne posúdenie

12. Disciplinárny senát konštatuje, že návrh bol podaný oprávnenou osobou (§ 18 písm. c/ DSP) a má predpísané náležitosti (§ 19 ods. 1, 2 DSP). Lehota na podanie disciplinárneho návrhu bola zachovaná (§ 14 DSP).

13. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že skutok sa stal. Z vykonaného dokazovania bolo nepochybné, že skutkový dej sa odohral spôsobom uvedeným v bodoch 6 až 10. Rovnako disciplinárne obvinený netvrdil, že by sa skutok nestal.

14. Pri posúdení, či je skutok disciplinárnym previnením, disciplinárny senát uvádza, že podľa § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 oprávnené osoby a oprávnené orgány uvedené v § 82 môžu nazerať aj do registrov za podmienok upravujúcich nazeranie do spisov. O nazretí do registrov sa urobí záznam.

15. Osvedčovacia kniha je súčasť notárskeho registra. Podľa § 2 ods. 4 Poriadku vedenia notárskych registrov prijatého Notárskou komorou Slovenskej republiky ako súčasť registra osvedčených podpisov Notárska komora Slovenskej republiky vydáva notárovi osvedčovaciu knihu ako evidenčnú pomôcku v materiálnej podobe. Podľa § 2 ods. 2 písm. d) predmetného interného aktu na evidenciu a pohyb spisov, niektorých úkonov a skutočností vedie komora pre každého notára tieto notárske evidenčné registre: Register osvedčených podpisov (Kniha osvedčenia pravosti podpisov). Z uvedeného teda vyplýva, že osvedčovacia kniha ako evidenčná pomôcka je súčasťou registra osvedčených podpisov. So zreteľom na uvedené v § 82 ods. 4 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 sa na nazeranie do osvedčovacích kníh vzťahuje rovnaká právna úprava, ako na nazeranie do spisov.

16. Paragraf 81 ods. 4 Notárskeho poriadku účinný do 30. apríla 2021 zároveň vymedzuje, kto môže do registrov a spisov nazerať. Sú to oprávnené orgány a oprávnené osoby.

17. Podľa § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 oprávnenými orgánmi v rozsahu svojej pôsobnosti sú prezídium komory, minister spravodlivosti Slovenskej republiky a ním poverení pracovníci Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, orgány činné v trestnom konaní, orgány finančnej kontroly a súdy. Oprávnenými osobami sú podľa § 82 ods. 2 predmetného zákona osoby, vo veciach ktorých sa v spise konalo (účastníci), ich právni nástupcovia, zástupcovia týchto osôb a znalec, ak ho príslušný orgán uvedený v odseku 1 za znalca ustanovil a uložil mu povinnosť nazrieť do spisu.

18. V posudzovanej veci je zrejmé, že znalec nie je oprávneným orgánom podľa § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021. Znalec nebol ani oprávnenou osobou v zmysle § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021. Nebol totiž, tak ako to predpokladá dané ustanovenie, žiadnym z oprávnených orgánov ustanovený za znalca a nebola mu takýmto orgánom ani uložená povinnosť nazrieť do spisu (registra).

19. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že objednávateľom znaleckého posudku bola sporová strana súdneho konania vedeného v tom čase na Okresnom súde J. X. pod sp. zn. XXC/X/XXXX. Súdny znalec teda nebol ustanovený súdom, tak ako to predpokladá § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 pre účely nahliadnutia do osvedčovacej knihy.

20. Pri osvedčení podpisu notárom (legalizácia) sa poskytuje služba, a teda aj vzniká právny vzťah výlučne k osobe, ktorej podpis má byť osvedčený. Z tohto dôvodu medzi oprávnené osoby v danej veci v postavení osôb, vo veciach ktorých sa v spise konalo, možno v súlade s § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 zaradiť výlučne K. D., T. D., ich právnych nástupcov a zástupcov. Z vykonaného dokazovania pritom nevyplývalo, že by objednávateľ znaleckého posudku mal postavenie právneho nástupcu alebo zástupcu uvedených osôb.

21. S ohľadom na uvedené je zrejmé, že disciplinárne obvinený nemal žiaden zákonný podklad na to, aby poskytol k nahliadnutiu osvedčovaciu knihu č. 2/2010. Tým, že poskytol osvedčovaciu knihu, ktorá je súčasťou registra osvedčených osôb, inému ako oprávnenému orgánu, alebo oprávnenej osobe, porušil § 81 ods. 4 v spojení s § 82 ods. 1, 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021.

22. Pri posúdení uvedeného je irelevantné, či bol súdny spis poskytnutý znalcovi príslušným okresným súdom pre účely znaleckého dokazovania. Samotná táto skutočnosť nezbavovala disciplinárne obvineného konať v súlade so svojimi povinnosťami uvedenými v § 81 ods. 4 v spojení s § 82 ods. 1, 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021.

23. Disciplinárny senát sa však nestotožnil s tvrdením navrhovateľa, že disciplinárne obvinený svojím konaním porušil § 39 ods. 1 Notárskeho poriadku v účinnom znení v spojení s čl. 7 ods. 3 III časti Etického kódexu notára. Predmetné ustanovenie zakotvuje všeobecnú povinnosť mlčanlivosti. Odborná literatúra k tomu uvádza: zo sémantického výkladu pojmu „mlčanlivosť“ vyplýva, že § 39 Notárskeho poriadku upravuje povinnosť notára mlčať o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel, tzn. že sa mu zakazuje poskytovať o nich informácie svojím aktívnym prejavom v ústnej či písomnej forme. Vymedzeným skutkom však disciplinárne obvinený aktívne neposkytoval informácie, ale dal k nahliadnutiu dokument osobe znalca, ktorá v súlade s § 81 - 82 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 nebola oprávnenou osobou. Paragrafy 81 - 82 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 tak treba vnímať vo vzťahu k nazeraniu do spisov a registrov ako osobitné ustanovenia k všeobecnej povinnosti mlčanlivosti uvedenej v § 39 Notárskeho poriadku v účinnom znení.

24. Porušením predmetných povinností sa disciplinárne obvinený dopustil disciplinárneho previnenia uvedeného v § 91 ods. 1 prvej vety Notárskeho poriadku v účinnom znení. Podľa tohto ustanovenia disciplinárnym previnením je zavinené závažné alebo opätovné porušenie povinností pri výkone činnosti notára vyplývajúcich z tohto zákona alebo osobitného predpisu, zavinené závažné alebo opätovné porušenie iných povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z Etického kódexu notára, z interného predpisu komory alebo uznesenia komory, správanie, ktorým sa závažným alebo opätovným spôsobom narúša dôstojnosť a vážnosť notárskej profesie a pokračovanie vo výkone činnosti, ktorá je nezlučiteľná s výkonom činnosti notára.

25. Porušenie povinnosti zo strany disciplinárne obvineného je zavinené minimálne v rovine nevedomej nedbanlivosti. Notársky poriadok účinný do 30. apríla 2021 síce zavinenie bližšie neupravoval, avšak aj odborná literatúra odkazuje na primeranú aplikáciu vymedzenia zavinenia v § 15 - § 16 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v účinnom znení (ďalej len „Trestný zákon“) (pozri k tomu Valová, K. a kol. Notársky poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2016, komentár k § 91 ods. 1). Podľa § 4 ods. 2 druhej vety Notárskeho poriadku je notár viazaný okrem iného zákonmi. Disciplinárne obvinený tak mal minimálne vedieť, že poskytnutím osvedčovacej knihy inému, ako oprávnenému orgánu alebo oprávnenej osobe, porušuje povinnosti podľa § 81 ods. 4 v spojení s § 82 ods. 1, 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 (porovnaj § 16 písm. b/ Trestného zákona).

26. Porušenie povinnosti disciplinárne obvineným disciplinárny senát vyhodnotil ako závažné. Podľa § 4 ods. 3, 4 Notárskeho poriadku v účinnom znení má notár pri výkone notárskej činnosti postavenie verejného činiteľa a vykonáva verejnú moc. Z pozície verejnomocenského subjektu preto nesmie nakladať s vytvorenými dokumentmi a sprístupňovať ich iným spôsobom, ako predpokladá zákonná úprava. Sprístupnenie dokumentov iným ako oprávneným orgánom a oprávneným osobám tak môže mať výrazne negatívne následky najmä na postavenie osôb, ktorých sa jednotlivé notárske úkony priamo dotýkajú. Pri posúdení intenzity porušenia právnej povinnosti nie je významné, či takýto negatívny následok nastal. Už len skutočnosť, že protiprávnym konaním disciplinárne obvineného ako verejného činiteľa pri výkone verejnej moci mohlo prísť k takémuto následku, je treba považovať za závažné porušenie povinnosti.

27. Pri ukladaní disciplinárneho opatrenia disciplinárny senát prihliadal na spôsobený následok, skutočnosť, že disciplinárne obvinený nebol doposiaľ disciplinárne trestaný a doterajšiu rozhodovaciu činnosť v obdobných veciach (pozri napríklad rozhodnutie tohto súdu sp. zn. 31D/5/2022 z 8. novembra 2022). S ohľadom na uvedené s prihliadnutím na výchovný a preventívny účel trestu (k účelu trestu pozri Kurilovská, L, Šišulák, S. Spravidlivý trest. In. Právny obzor, 2020, č. 4. s. 281-296) disciplinárny senát považoval za dostatočné uložiť najmenej prísne disciplinárne opatrenie, teda disciplinárne opatrenie podľa § 91 ods. 3 písm. a) Notárskeho poriadku účinného do 30. novembra 2021.

Záver

28. Zo všetkých uvedených dôvodov disciplinárny senát dospel k záveru, že sa disciplinárne obvinený dopustil disciplinárneho previnenia. Z tohto dôvodu rozhodol podľa § 34 ods. 1 DSP spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia.

29. Toto rozhodnutie prijal disciplinárny senát jednomyseľne.

Poučenie:

Voči tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.